

АНОТАЦІЯ

Ші Шенін Національні тренувальні центри в системі підготовки професійних тенісистів. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – фізична культура і спорт. – Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, 2021.

У спеціальній літературі доведено, що відсутні системні знання про управління та організацію центрів підготовки тенісистів-професіоналів. Показано, що подальше удосконалення системи підготовки спортсменів високого класу, а також розвиток тенісу в світі і КНР передбачає розробку комплексного підходу і визначення шляхів практичної реалізації функціонування центрів з урахуванням нормативно-правових, соціально-економічних, науково-методичних і управлінських аспектів.

Важливою проблемою для вирішення залишається пошук оптимального співвідношення національних інтересів китайської держави щодо міжнародного визнання та підготовкою спортсменів-професіоналів, централізацією підготовки провідних спортсменів й участю їх у національних і міжнародних професійних турнірах, забезпечення необхідного рівня конкуренції на національному рівні шляхом організації престижних національних і міжнародних турнірів та формування мотивації участі у них провідних спортсменів країни.

Аналіз роботи провідних світових центрів є змістовним підґрунтям для формування організаційних основ функціонування сучасної системи підготовки тенісистів високої кваліфікації, а їх досвід може бути використаний у реорганізації національних систем підготовки різних країн, зокрема, в Китаї, де для цього склалися організаційні та соціальні передумови. Це і визначає безперечну актуальність дослідження.

Розробка стратегії і конкретних заходів з розвитку виду спорту з урахуванням соціально-економічних можливостей країни, організаційно-методичних основ розвитку тенісу в світі сприятиме не тільки підвищенню ефективності функціонування організаційно-управлінської системи тенісу в Китаї, але й сталому розвитку тенісу як соціально значущого виду спорту.

У зв'язку з цим метою дисертаційної роботи є комплексний аналіз досвіду провідних світових центрів підготовки тенісистів-професіоналів, обґрунтування на цій основі системного підходу до формування національних тенісних центрів з урахуванням специфіки організації спортивної підготовки в Китаї.

Завдання дослідження:

1. За даними наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів проаналізувати підходи до організації національних тенісних центрів, визначити шляхи вирішення проблеми з урахуванням специфіки соціально-економічних і організаційних особливостей розвитку спорту в Китаї.

2. Узагальнити характерні риси та проблеми становлення і розвитку тенісних центрів за кордоном. Систематизувати загальні і різні фактори функціонування національних тенісних центрів.

3. Визначити передумови для вдосконалення національних тенісних центрів у КНР на основі особливостей історичного, соціально-економічного та правового розвитку країни.

4. Обґрунтувати перспективи і шляхи вдосконалення організаційно-управлінської системи тенісу в Китаї на основі формування і визначення пріоритетних шляхів розвитку національних тенісних центрів у країні.

Об'єкт дослідження – організаційно-управлінська система тенісу.

Предмет дослідження – механізм функціонування організаційно-управлінської системи тенісу в КНР як невід'ємної складової системи світового тенісу.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел; нормативно-правових та регламентуючих документів; теоретичні методи: аналіз, синтез,

порівняння, конкретизація, систематизація, узагальнення, структурно-функціональний аналіз; емпіричні методи дослідження: прогнозування і моделювання, опитування, бесіда; евристичне моделювання; історичний метод; методи математичної статистики (метод експертних оцінок).

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що:

- вперше науково обґрунтований системний підхід до організації національних тенісних центрів КНР;

- вперше науково обґрунтовані шляхи удосконалення організаційно-методичних засад функціонування центрів підготовки тенісистів Федерації малих м'ячів провінції Шаньдун (КНР) на різних етапах підготовки з урахуванням сучасних світових тенденцій та реорганізації національної системи змагань;

- вперше визначено шляхи вдосконалення системи організації та управління національними тенісними центрами в умовах комерціалізації і професіоналізації з урахуванням нормативно-правових, соціально-економічних і організаційно-управлінських відносин в КНР; обґрунтовано прогноз і розроблено модель розвитку тенісу протягом семи років;

- вперше систематизовані історичні, соціальні, організаційні, фінансові аспекти формування системної організації централізованої підготовки в КНР; визначено чинники, які в теперішній час визначають розвиток і функціонування центрів підготовки тенісистів-професіоналів в Китаї;

- вперше вивчені інноваційні форми організації центрів підготовки тенісистів-професіоналів в Китаї;

- доповнені дані про особливості функціонування національних тенісних центрів в провідних країнах світу і в Китаї, які мають як загальні тенденції розвитку, так і національні особливості, обумовлені відмінностями нормативно-правових, соціально-політичних факторів розвитку спортивного руху;

- підтверджені наукові та науково-методичні дані про професіоналізацію і комерціалізацію олімпійського, особливості функціонування сучасного професійного спорту, формування моделі управління спортом в країні, регіоні залежно від традицій, державно-політичного устрою, системи фінансування, соціально-економічних та інших факторів;

- подальший розвиток та узагальнення теоретичних положень про проблеми розвитку національних центрів підготовки тенісистів-професіоналів в умовах глобалізації сучасного спорту, комерціалізації та професіоналізації олімпійського спорту, національних особливостей науково-методичного, соціально-економічного, нормативного забезпечення та урахуванням пріоритетних напрямів три-, п'яти- та семирічного розвитку суспільства в КНР.

Практична значущість дослідження полягає в розробці шляхів удосконалення системи організації та управління тенісом у Китаї. Рекомендації й пропозиції використовуються в діяльності Національної федерації тенісу Китаю, Федерації малих м'ячів провінції Шаньдун, національних центрів підготовки тенісистів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл та клубів, що сприяло підвищенню показників розвитку тенісу в країні, ефективності керування зазначеними установами та організаціями.

Результати дослідження впроваджено у лекційний матеріал для студентів кафедри спортивних ігор НУФВСУ під час вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика тренерської діяльності в обраному виді спорту» (спеціалізація --- теніс), що сприяло розширенню кола знань та вмінь майбутніх фахівців, розвитку творчих здібностей, а також формування особистих якостей людини. Що підтверджено відповідними актами впровадження.

Центри підготовки тенісистів-професіоналів у системі організації та управління спортом в КНР дозволяють найбільш раціонально використовувати державні, громадські та приватні ресурси для ефективного

розвитку виду спорту у відповідності до темпів зростання соціально-економічного рівня сучасного Китаю, відповідають соціальному запиту на спорт і потреби громадян країни.

Створення нормативно-правових основ (Закон про спорт від 29.08.1995 р., Збірка законів про спорт в Китайській Народній Республіці від 2016 р.) не лише регулюють розвиток спорту та діяльність спортивних організацій в країні, розподіл функцій між державою, суспільними і приватними установами, а створюють умови для ефективного функціонування структур підготовки спортсменів різного рівня, зокрема центрів підготовки тенісистів-професіоналів; сприяють масштабним інвестиціям, а також визначають самостійність у прийнятті організаційних і фінансових рішень.

Удосконалення організаційно-управлінської системи тенісу в Китаї у відповідності до світових стандартів, належного рівня охоплення заняттями тенісом різних груп населення для формування здорового способу життя громадян та забезпечення механізму відбору та підготовки обдарованих осіб для спорту вищих досягнень шляхом формування сучасної інфраструктури, а також підвищення авторитету країни на міжнародній арені забезпечує швидкий розвиток спорту в КНР.

Системний підхід щодо перспективного розвитку тенісу ґрунтується на принципах – цілісності, системності, ієрархічності, структуризації, множинності, ефективності реалізації яких базується на високому рівні соціально-економічного розвитку країни. В результаті проведеного аналізу обґрунтовано шляхи формування науково-методичних основ розвитку і функціонування центрів підготовки тенісистів-професіоналів, а евристичне моделювання стало базисом прогнозу успішного розвитку виду спорту в Китаї впродовж семи років (на думку 82% респондентів).

Модель розвитку тенісу в Китаї передбачає три складові: методологічний базис – науково-методичні засади розвитку виду спорту, регулювання державного, громадського управління та приватних структур; систему забезпечення – формування нормативно-правових засад, що

стимулює розвиток інфраструктури, розширення географії, створення системи маркетингу, інтеграція до міжнародної системи змагань з урахуванням принципової ролі Китаю в ній шляхом проведення престижних міжнародних турнірів; систему реалізації – впровадження сучасних технологій в організації та проведенні міжнародних та національних спортивних змагань, системи підготовки спортсменів різного рівня, удосконаленні тренувального процесу та, що принципово важливо, розвитку дитячо-юнацького тенісу.

Аналіз динаміки розвитку тенісу в КНР дозволяє стверджувати, що протягом трьох, п'яти, семи років на розвиток спорту в країні будуть впливати різні чинники. Найбільш інтенсивний період розвитку прогнозується на п'ять-сім років, а саме (за результатами експертного опитування):

1-3 роки: зменшення ролі держави (80%); розвиток інфраструктури (30%); розвиток дитячо-юнацького тенісу (7%); створення системи маркетингу (10%); створення сприятливого інвестиційного клімату (40%).

3-5 років: зменшення ролі держави (20%); розвиток інфраструктури (7%); створення системи маркетингу (40%); створення сприятливого інвестиційного клімату (8%); впровадження сучасних технологій організації та проведення спортивних змагань (10%); впровадження сучасних технологій організації та проведення тренувального процесу (45%); інтеграція до міжнародної системи змагань з урахуванням принципової ролі Китаю (18%).

5-7 років: зменшення ролі держави (25%); розширення географії (60%); створення системи маркетингу (25%); створення сприятливого інвестиційного клімату (20%).

Практичні аспекти реалізації прогнозу і моделі розвитку представлені на прикладі організації підготовки тенісистів-професіоналів провінції Шаньдун, де в теперішній час відбуваються системні зміни. Конверсія державної форми управління в суспільну, відбулася на прикладі

трансформації Центру спортивного менеджменту видів спорту малих м'ячів провінції Шаньдун (Shandong Small Ball Sports Management Centre) у Федерацію видів спорту малих м'ячів провінції Шаньдун (Shandong Small Ball Sports Federation).

Ключові слова: теніс, тенісисти-професіонали, центри підготовки тенісистів-професіоналів, організації і функціонування.

Shi Shengying National Training Centers in the System of Professional Tennis Players' Training

Shi Shenin National training centers in the system of training professional tennis players. - Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the doctor of philosophy on a specialty 017 - physical training and sports. - National University of Physical Education and Sport of Ukraine, Kyiv, 2021.

In the special literature it is proved that there is no systematic knowledge about the management and organization of training centers for professional tennis players. It is shown that further improvement of the training system of high-class athletes, as well as the development of tennis in the world and China involves the development of an integrated approach and identifying ways to implement the centers taking into account regulatory, socio-economic, scientific and methodological and managerial aspects.

An important problem to be solved is to find the optimal balance of national interests of the Chinese state for international recognition and training of professional athletes, centralizing the training of leading athletes and their participation in national and international professional tournaments, ensuring the necessary level of competition at the national level and organizing prestigious national and international tournaments. formation of motivation for participation in them of the country's leading athletes.

Analysis of the world's leading centers is a meaningful basis for the formation of organizational foundations for the modern system of training highly qualified tennis players, and their experience can be used in the reorganization of national training systems of different countries, including China, where organizational and social prerequisites. This determines the undeniable relevance of the study.

The development of a strategy and specific measures for the development of the sport, taking into account the socio-economic capabilities of the country, organizational and methodological foundations of tennis in the world will not only increase the efficiency of the organizational and management system of tennis in China.

In this regard, the purpose of the dissertation is a comprehensive analysis of the experience of the world's leading training centers for professional tennis players, substantiation on this basis a systematic approach to the formation of national tennis centers, taking into account the specifics of sports training in China.

Objectives of the study:

1. According to scientific research of domestic and foreign authors to analyze approaches to the organization of national tennis centers, to identify ways to solve the problem taking into account the specifics of socio-economic and organizational features of sports development in China.

2. To generalize the characteristics and problems of formation and development of tennis centers abroad. Systematize the general and various factors of functioning of national tennis centers.

3. To determine the preconditions for the improvement of national tennis centers in China on the basis of the peculiarities of the historical, socio-economic and legal development of the country.

4. To substantiate the prospects and ways to improve the organizational and management system of tennis in China on the basis of the formation and definition of priority ways of development of national tennis centers in the country.

The object of study - the organizational and managerial system of tennis.

The subject of the research is the mechanism of functioning of the organizational and managerial system of tennis in China as an integral part of the world tennis system.

Research methods: analysis of literature sources; regulatory and regulatory documents; theoretical methods: analysis, synthesis, comparison, concretization, systematization, generalization, structural and functional analysis; empirical research methods: forecasting and modeling, surveys, interviews; heuristic modeling; historical method; methods of mathematical statistics (method of expert assessments).

The scientific novelty of the dissertation is that:

for the first time a scientifically substantiated systematic approach to the organization of national tennis centers of the People's Republic of China;

for the first time scientifically substantiated ways to improve the organizational and methodological foundations of the tennis training centers of the Federation of Small Balls of Shandong Province (PRC) at different stages of training taking into account current world trends and reorganization of the national competition system;

for the first time identified ways to improve the system of organization and management of national tennis centers in terms of commercialization and professionalization, taking into account the legal, socio-economic and organizational-managerial relations in China; the forecast is substantiated and the model of tennis development for seven years is developed;

for the first time systematized historical, social, organizational, financial aspects of the formation of a systemic organization of centralized training in China; identified the factors that currently determine the development and operation of training centers for professional tennis players in China;

innovative forms of organization of training centers for professional tennis players in China were studied for the first time;

- supplemented data on the features of the functioning of national tennis centers in the leading countries of the world and in China, which have both general

development trends and national characteristics due to differences in regulatory, socio-political factors of the sports movement;

- confirmed scientific and scientific-methodical data on professionalization and commercialization of the Olympic, features of modern professional sports, formation of a model of sports management in the country, region depending on traditions, political system, financing system, socio-economic and other factors;

- further development and generalization of theoretical provisions on the problems of development of national centers for training professional tennis players in the globalization of modern sports, commercialization and professionalization of Olympic sports, national features of scientific and methodological, socio-economic, regulatory support and taking into account the priority areas of three, five - and the seven-year development of society in China.

The practical significance of the study is to develop ways to improve the organization and management of tennis in China. Recommendations and suggestions are used in the activities of the National Tennis Federation of China, the Federation of Small Balls of Shandong Province, national tennis training centers, children's and youth sports schools and clubs, which helped improve the development of tennis in the country, the effectiveness of management of these institutions and organizations.

The results of the study are included in the lecture material for students of the Department of Sports Games NUFVSU during the study of the discipline "Theory and methods of coaching in the chosen sport" (specialization - tennis), which expanded the range of knowledge and skills of future professionals, creative abilities and formation of personal qualities. Which is confirmed by the relevant implementing acts.

Training centers for professional tennis players in the organization and management of sports in China allow the most efficient use of public, public and private resources for the effective development of sports in accordance with the growth of socio-economic level of modern China, meet the social demand for sports and needs of citizens.

Creation of legal framework (Sports Law of 29.08.1995, Collection of Laws on Sports in the People's Republic of China of 2016) not only regulate the development of sports and the activities of sports organizations in the country, the division of functions between the state, public and private institutions , and create conditions for the effective functioning of training structures for athletes of different levels, in particular training centers for professional tennis players; promote large-scale investments, as well as determine the independence in making organizational and financial decisions.

Improving the organizational and management system of tennis in China in accordance with international standards, the appropriate level of coverage of tennis for various groups to form a healthy lifestyle and provide a mechanism for selecting and training talented people for high-achievement sports by building modern infrastructure and increasing the country's authority in the international arena provides rapid development of sports in China.

A systematic approach to the long-term development of tennis is based on the principles - integrity, system, hierarchy, structuring, plurality, the effectiveness of which is based on a high level of socio-economic development of the country. As a result of the analysis, the ways of formation of scientific and methodological bases of development and functioning of professional tennis training centers are substantiated, and heuristic modeling became the basis for forecasting the successful development of sports in China for seven years (according to 82% of respondents).

The model of tennis development in China provides for three components: methodological basis - scientific and methodological principles of sports development, regulation of public, public administration and private structures; support system - the formation of legal framework that stimulates the development of infrastructure, expansion of geography, the creation of a marketing system, integration into the international competition system, taking into account the fundamental role of China in it through prestigious international tournaments; implementation system - the introduction of modern technologies in the

organization and conduct of international and national sports competitions, training systems for athletes of different levels, improving the training process and, importantly, the development of children's and youth tennis.

Analysis of the dynamics of tennis in China suggests that

for three, five, seven years the development of sports in the country will be influenced by various factors. The most intensive period of development is forecast for five to seven years, namely (according to the results of an expert survey):

1-3 years: reduction of the role of the state (80%); infrastructure development (30%); development of children's and youth tennis (7%); creation marketing (10%); creating a favorable investment climate (40%).

3-5 years: reduction of the role of the state (20%); infrastructure development (7%); creation of a marketing system (40%); creating a favorable investment climate (8%); introduction of modern technologies for organizing and conducting sports competitions (10%); introduction of modern technologies for organizing and conducting the training process (45%); integration into the international competition system, taking into account the fundamental role of China (18%).

5-7 years: reduction of the role of the state (25%); expansion of geography (60%); creation of a marketing system (25%); creating a favorable investment climate (20%).

Practical aspects of the implementation of the forecast and development model are presented on the example of the organization of training of professional tennis players in Shandong Province, where systemic changes are currently taking place. The transformation of the state form of government into a public one took place on the example of the transformation of the Shandong Small Ball Sports Management Center into the Shandong Small Ball Sports Federation.

Key words: tennis, professional tennis players, training centers for professional tennis players, organization and functioning.

Список публікацій здобувача

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

- Борисова О, Петренко Г, Ши Шенін. Розвиток професійного тенісу в Європі у 13-18 ст. В: Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ Планер; 2018. Вип. 5(24). с. 154-9. Фахове видання України. *Особистий внесок здобувача полягає у виявленні проблеми, здійсненні дослідження та формулюванні висновків. Внесок співавторів – в організації досліджень і математичній обробці матеріалів даних.*
- Борисова О, Петренко Г, Ши Шенін. Формування клубної системи у тенісі в Європі наприкінці 19 – на поч. 20 ст. Теорія і методика фіз. виховання і спорту. 2019;(1):89-92. Фахове видання України яке включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus. *Особистий внесок здобувача полягає у виявленні проблеми, здійсненні дослідження та формулюванні висновків. Внесок співавтора полягає в допомозі організації експерименту, математичній обробці даних, інтерпретації результатів дослідження.*
- Kozatek A, Uzhvenko K, Duchnova L, Radchenko L, Krol I, Ulan A, D'omina A, Borysova O, Denysova L, Shi Shengying. Sustainable development and the Olympic Movement. JPES. 2020;20(57):403-7. Наукове видання Scopus. *Особистий внесок здобувача полягає в організації досліджень, виявленні проблеми, інтерпретації результатів досліджень та формуванні висновків. Внесок співавторів полягає в організації досліджень і математичній обробці матеріалів даних.*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

- Борисова О.В., Ши Шенін. Тренировочные центры в системе подготовки профессиональных теннисистов // Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей X Міжнародної конференції, 24-25 травня 2017 року

[Електронний ресурс] – К., 2017.- С. 150-151. Доступний: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/konferencya/nufzsu%20konferentsii/zbirnik_tez.

Особистий внесок здобувача полягає у виявленні проблеми, здійсненні дослідження та формулюванні висновків. Внесок співавтора полягає в допомозі організації експерименту, інтерпретації результатів дослідження.

• Борисова О.В., Петренко Г. В., Ши Шенін. Розвиток професійного тенісу в Європі епохи Відродження // Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XI Міжнародної конференції, 11-12 квітня 2018 року [Електронний ресурс]. – К., 2018.- С.48-49. Доступний: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2018/10/Zbirnik-tez-dopovidey-III-mizhnarodnoyi-naukovo-praktichnoyi-internet-konferentsiyi>.

Особистий внесок здобувача полягає у виявленні проблеми, здійсненні дослідження та формулюванні висновків. Внесок співавтора інтерпретації результатів дослідження.

• Борисова О.В., Петренко Г. В., Ши Шенін. Система організації підготовки тенісистів у Німеччині як модель удосконалення управлінських основ розвитку виду спорту// Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XII Міжнародної конференції, 17 травня 2019 року [Електронний ресурс]. – К., 2019.- С. 16-17. Доступно: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_tez. *Особистий внесок здобувача полягає у виявленні проблеми, здійсненні дослідження та формулюванні висновків, внесок співавтора – в інтерпретації результатів. Внесок співавторів – в організації досліджень.*